

tionis potest ex alio causari, et ex illo præviso, iste ordinari; sicut oratio Stephani prævisa, fuit causa, et motivum salutis Pauli; sed tamen illa oratio Stephani, etiam sub prædestinatione aliqua, et decreto Dei fuit conclusa, et prævisa, non ante omne decretum.

Ad confirmationem primam respondetur eo modo prædestinari aliquos, quo in re postea salvantur, et justificantur, quantum est ex parte rei prædestinatæ. In re autem mandatur executioni justificatio, et salvatio per liberum arbitrium, distinguo; ut subordinatum gratiæ, et voluntati Dei, et ab ea efficaciter moti, concedo; ut præbenti suo consensu, et determinatione efficaciam decreto indifferenti, nego. Et sic ex prædestinatione divina, et decernitur actus, et salvatur libertas, quia etiam ipsum libere esse, a Deo est, quod abunde in superioribus explicatum est.

Ad secundam confirmationem respondetur omnino negandum esse quod cum æquali auxilio efficaci unus damnetur, et alter salvetur, sed semper, qui salvatur habet donum perseverantiæ, et auxilium efficace, quo caret damnatus, licet verum sit quod damnatus possit habere æqualia, vel majora auxilia sufficientia. Et hoc solum probat ille locus de Tyriis, et Sidoniis, quod cum æquali auxilio sufficienti convertentur præ Judæis, licet cum dispari efficaci. Quod quomodo stet cum justa querela Christi de Judæis, quod non sunt conversi, diximus abundanter præcedenti tomo, disp. xx, art. v, ubi hunc locum late explicavimus.

ARTICULUS VI.

An merita Christi sint causa nostræ prædestinationis, etiam in singulari?

I. Dupliciter possumus loqui de meritis Christi in ordine ad prædestinationem hominum (de Angelorum enim prædestinatione nunc non loquimur.) Primo, de ipsa absolute sumpta, et secundum se, seu ex parte dilectionis Dei, et rei prædestinatæ, scilicet quod detur prædestinatio hominum ad gloriam absolute. Secundo, comparative respectu personarum, quatenus unus præ alio eligitur, et prædestinatur, alius vero reprobat, an sit Christus Dominus causa hujus electionis unius præ alio. In primo sensu minor est difficultas, et sine dubio asserendum est Christi incarnationem, et merita esse causam prædestinationis nostræ, ut ex parte nostra se tenet, seu ex parte effectuum prædestinationis: est enim Christus auctor salutis nostræ taliter, ut omnes effectus gratiæ, etiam primus, dentur nobis per Christum. Et dico prædestinationis ex parte nostra, seu ex parte objecti, quia prædestinationis, ut est actus Dei, et ex parte Dei se tenet, nullus est ita insanus, ut dicit D. Thomas hic articulo quinto, quod ponat causam illius: actus enim Dei causari non potest ab aliquo, et ita causam non habet in se.

II. Hæc assertio est communior sententia inter theologos; et solum videtur posse negari ab aliis, qui sentiunt merita Christi non esse causam omnium auxiliorum, et gratiarum quæ nobis dantur, aut fuisse ante originale peccatum prævisum homines prædestinatos ad gloriam in voluntate divina. Unde incarna-

tio Verbi quæ decreta est de facto in remedium peccati originalis post ejus prævisionem, non potuit esse causa electionis, et prædestinationis nostræ ad gloriam, licet deservierit ad præparanda media, et removenda impedimenta, quæ consecutionem illius retardare poterant. Quæ sententia attribuitur Scoto, Almaino, Driedoni, et aliis, quos citat M. Gonzalez 1 p. disput. LXXIV, sect. iv. Cæterum nostra sententia est expressa S. Thomæ III part. qu. XXIV, art. iv, et videri etiam potest ibidem qu. XIX, artic. iv et quæst. VIII, art. I et in III, distinct. X, qu. III, articulo unico, quæst. III et Joan. I super illa verba: *De plenitudine ejus omnes accepimus*. Sequuntur D. Thomam communiter ejus commentatores, et discipuli ad illum locum III par. q. XXIV, ubi videri potest Cabrera, et Suarez disp. XLVII, sect. iv et lib. II de prædestinatione, c. XXIV; Vasquez hic disp. XCIV, c. II; Gonzalez loco citato; Zumel super hanc quæstionem XXIII, art. v. disput. II et Cajetanus super eundem locum, et alii quos citat Gonzalez, et alii citati.

III. Fundamentum nostræ sententiæ sumitur tum ex Scriptura, tum ex ratione. Ex Scriptura, quia dicitur Ephes. I: *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem*: et subditur: *Qui benedixit nos omni benedictione spiritali in celestibus in Christo Jesu*. Si ergo omnis benedictio nostra est per Christum: ergo omnis effectus gratiæ est per Christum, omnis enim effectus gratiæ, benedictio aliqua est. Unde etiam dicitur Joan. xv: *Sine me nihil potestis facere*: et: *Sicut palme non potest ferre fructum a semetipso nisi manserit in vite, ita et vos nisi in me manseritis*. Ex quo loco Concilium Tridentinum sess. VI, c. XVI, dicit, quod: « Ipse Christus Jesus tamquam caput in membra, et tamquam vitis in palmites in ipsos justificatos ju-

giter virtutem influit, quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, et comitatur, et subsequitur, et sine qua nullo pacto Deo grata, et meritoria esse possent: » sed omnis effectus prædestinationis, prout talis, est Deo gratus; ergo prout sic est ex Christo, et sic ipse est causa influens in totam prædestinationem nostram, seu in omnes ejus effectus. Ratione quoque probatur, quia nullus hominum præter Christum est prædestinatus, qui non sit redemptus: ergo nullus est effectus prædestinationis, qui non sit effectus redemptionis. Patet consequentia, quia omnes effectus prædestinationis ipsi prædestinationi, ut causæ subordinantur, et ab ea deducuntur: ergo si prædestinatio ipsa est redemptiva, effectus ejus ex vi redemptionis procedunt, quia ex vi talis prædestinationis procedunt. Antecedens vero manifestum est, quia illi sunt prædestinati qui salvi fiunt, nullus autem salvatur ex hominibus nisi per sanguinem, et redemptionem Christi, juxta illud Actorum IV: *Non est aliud nomen datum sub celo in quo oporteat nos salvos fieri*: et ad Rom. V: *Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem, ita et per unius justitiam in omnem homines in justificationem vitæ*: et I ad Corinth. XV: *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita in Christo omnes vivificabuntur*: et ad Heb. II: *Decebat eum propter quem omnia, et per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum per mortem consummare*. Unde est illa electorum vox Apocalyps. V: *Redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni tribu, et lingua, et populo, et natione, et fecisti nos Deo nostro regnum*. Quare omne quod pertinet ad regnum Dei, redemptum est in sanguine Christi: si ergo omnis prædestinatus est redemptus, omnis prædestinatio per

redemptionem est, et consequenter omnis effectus prædestinationis, effectus redemptionis Christi est.

IV. Hoc denique declaratur ex eo, quod nullus homo prædestinatus est ante prævisionem peccati originalis, nec ante prædestinationem Christi: supponimus enim pro nunc sententiam D. Thomæ de qua latius III p. qu. I, art. III, quod Christus non est prædestinatus nisi ut redemptor, ita quod non existente peccato, ex vi præsentis decreti non veniret: ex hoc enim manifeste sequitur, quod prius fuit prævisum peccatum originale, quam Christus prædestinatus, et decretus. Ergo a fortiori ante Christum prævisa est gratia aliqua innocentiae in Adamo, qua privatus est ipse, et totum genus humanum per peccatum. Hæc autem gratia non prævidebatur pro illo statu ante peccatum originale, ut data per prædestinationem, et efficacem transmissionem, et consecutionem gloriæ: non si ante peccatum originale esset data ex vi prædestinationis, talis prædestinatio vel frustraretur, et destrueretur sicut ipsa gratia per peccatum originale, vel non. Si frustraretur, non esset prædestinatio, quia infrustrabilis est. Si non frustraretur: ergo æque bene consequerentur homines gloriam, non obstante peccato originali, ex vi antecedentis prædestinationis, quæ adhuc habitura esset effectum: ergo gratis pro eorum salute Christus mortuus est, quia etiam si non veniret, et moreretur, salvarentur ob prædestinationem ante factam, et non frustratam per peccatum. Quod si illa prædestinatio antecedens non efficaciter perducebat ad gloriam nisi in vi sanguinis Christi post peccatum prædestinandi: ergo illa collatio gratiæ non erat prædestinativa seu effectus prædestinationis ante Christum prædestinatum, quia ante illum efficac

non erat pro gloria assequenda. Quare necesse est, quod omnis gratia ut prædestinationis effectus, et ut efficaciter ad gloriam ordinetur, dependeat a salvatore, et redemptore Christo, quia non est effectus prædestinationis, nisi quatenus respicit, et ordinatur ad salutem, non post autem post peccatum ordinari ad salutem nisi dependenter a salvatore, salvator autem omnium est Christus: ergo ab illo dependet omnis effectus gratiæ, et beneficium prædestinationis, saltem quoad absolutam rationem electionis, et voluntatis salvandi homines.

V. In secundo sensu est aliquanto major difficultas, an merita Christi Domini fuerint causa electionis comparative sumptæ, et in individuo, ita quod fuerit causa ut istæ in individuo præ alio eligeretur, et non solum fuerit causa designationis formalis, quæ tenet se ex parte ipsius gloriæ ad quam fit electio, ita, quod meruerit aliquos ex tota hominum collectione prædestinari ad gloriam. Designatio autem materialis tenet se ex parte personarum, ita quod assumitur unus, et relinquitur alter, et de hoc est dubium, an fiat ex meritis Christi, an ex sola, et nuda designatione divina.

Et ratio majoris dubitationis pro hac parte est, quia si hæc comparativa electio datur ex meritis Christi, videtur totalis causa nostræ prædestinationis esse humana voluntas Christi, non divina, si quidem divina non elicit, nisi quos Christus designat, et sic tota ratio, et causa prædestinationis erit voluntas humana, cum tamen communiter Scriptura, et patres ad divinam voluntatem referant hujus mysterii altitudinem, sicut est illud Matth. XI: *Quia abscondisti hæc a sapientibus, et prudentibus, et revelasti ea parvulis: ita Pater, quia sic placitum fuit ante te.*

Nec apparet quomodo verificetur, quod prædestinati dati sunt Christo a Patre, sicut ipse dicit Joan. XVII: *Tui erant, et mihi eos dedisti*, si ex meritis Christi erant electi, et a Patre possessi. Denique, si Christus merebatur, ut isti præ illis eligerentur, utique ad hanc voluntatem habendam movebatur a voluntate divina, et regulabatur per eam: ergo prius Deus volebat ut Christus vellet, et applicaret merita sua pro istis, quam quod Christus id faceret: ergo prius divina voluntas eos eligebat quam voluntas humana Christi.

VI. Dicendum nihilominus est, electionem prædestinatorum ad gloriam formaliter, et explicite consideratam in Deo etiam quoad materialem designationem unius præ alio fuisse ex meritis Christi efficaciter applicatis istis potius quam illis: regulative autem, et motive ex divina voluntate antecedente merita Christi ortam fuisse; sed hoc idem dicendum est de electione ipsa ad gloriam formaliter, et absolute sumptam. Probatur conclusio (quæ videtur communiter teneri ab his qui ponunt merita Christi esse causam nostræ electionis absolutæ, quos supra retulimus) quia Scriptura simpliciter attribuit electionem prædestinatorum meritis Christi, non potest autem electio recte intelligi sine comparatione unius præ alio, quia non potest intelligi electio ad gloriam, nisi sit electio personarum in individuo, ipsa enim gloria non eligitur, sed personæ eliguntur ad gloriam, sicut ad dignitatem aliquorum fit electio personæ, non ipsius dignitatis: hæc enim est res quam volumus ipsi personæ electæ, non vero est id quod eligimus. Electio autem personæ non est in communi, et vage, sed determinate hujus præ alio qui rejicitur: electio enim si est inter plura, procedit cum discre-

tionem, et determinationem unius præ alio, si autem est unius mediæ tantum, ibi maxime est determinata, et in singulari. Quare non potest intelligi electio proprie, et vere, nisi cum determinatione rei electæ, et separatione ab eo quod rejicitur, seu non eligitur: velle enim in communi quod aliqui homines intrent in gloriam, nondum est electio: ad ipsam enim intentionem pertinet velle gloriam hominibus, ut sic, electio autem applicat, et determinat personas, unde et electio dat jus electo ad rem, ex illa autem electione in communi, et vage nulli acquiritur jus, quia ex vi illius nullus in particulari eligitur, aut rejicitur: ergo si proprie, et vere fit electio per Christum, fieri debet electio ipsarum personarum materialiter, et in individuo. Quod autem proprie, et vere eligamur per Christum, et in vi meritorum ejus, constat ex Apostolo dicente ad Ephes. I: *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ubi ly nos, designat personas determinatas, et in singulari: et Joan. XV: Non vos me elegistis, sed ego elegeri vos: et iterum: Nonne ego vos duodecim elegeri, et unus ex vobis diabolus est?* Electio ergo personarum in particulari pertinet ad Christum, si quidem elegeri illos duodecim in singulari designando personas. Eadem ratio est eligendi Apostolos in particulari, et reliquos prædestinatos. Non loquitur autem Christus solum de electione ad dignitatem apostolatus, sed etiam ad gratiam, et ad gloriam, præsertim in illo primo loco: *Ego elegeri vos*, et cum dicit: *Ego elegeri vos de mundo*, ut constat ex Augustino libro de prædestinatione sanctorum, c. XIX: « Electionem, inquit, quam significavit Dominus, dicens: Non vos me elegistis, sed ego elegeri vos, nec fides ipsa præcedit. » Et libro de correptione et gratia, c. VII: « Cum